

Vastaus Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista

VD/7095/00.02.00.03/2020

EV/TE/K-ML/RV/LS

Antero Eerola sekä 14 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Helsingin Sanomat uutisoi heinäkuussa pitkään jatkuneista ja vakavista väärinkäytöksistä useissa siivousalan yrityksissä Suomessa. Mediassa kerrottiin räikeistä työolojen rikkomuksista, joiden voi sanoa polkeneen työntekijöiden ihmisarvoa. Myös pääkaupunkiseudun kunnat Helsinki, Espoo ja Vantaa olivat ostaneet palveluita näiltä yrityksiltä, vaikka niiden ongelmat olivat olleet – tai niiden olisi pitänyt olla – kaupunkien tiedossa.

Kyse ei silti ole vain yksittäisistä yrityksistä. Vaikka mediassa esiin nousi juuri siivousala, on kyse laajemmasta yhteiskunnallisesta ongelmasta. Kun kunnilla on käytössään yhä vähemmän rahaa, kasvaa houkutus valita ulkopuolinen palveluntuottaja käytännössä vain hinnan perusteella. Tämä puolestaan luo yrityksille houkutuksen tehdä tarjouksia, joiden hinta on saatu painettua alas eettisesti kestävämmillä tavoilla.

Tämä on väärin paitsi työntekijöiden, myös rehellisten yrittäjien kannalta. Velvoitteensa hoitavat rehelliset yrittäjät eivät voi hinnassa kilpailla sellaisten yritysten kanssa, jotka karsivat kustannuksia rikkomalla näitä velvoitteita.

Kaupungilla on ostajana iso vastuu. Sen pitääkin hankinnoissaan vaatia palveluntuottajilta, että ne noudattavat toiminnassaan tiukasti yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia sekä veroihin ja työntekijöiden työoloihin liittyviä velvoitteitaan. Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Kaupungin johto tuo kaupunginvaltuustolle tiedoksi selvityksen siitä, miten kaupunki noudattaa ulkoisissa hankinnoissaan yhteiskunnallisia, sosiaalisia, ekologisia, yhtiöiden veronmaksuun sekä työntekijöiden työoloihin liittyviä kriteerejä.

* Selvityksen pohjalta kaupungissa kootaan uusi vastuullisten hankintojen toimintaohje.”

Kaupunginvaltuusto 24.8.2020 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkijohdon ja strategian toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki tekee monella tasolla vastuullisuustyötä. Hankintoihin liittyvää vastuullisuutta on käsitelty muun muassa strategisten hankintojen tiekartassa ja 14.12.2020 päivitetystä hankintaohjeesta.

Nämä ovat yleistasoisia ohjeita ja etenemislinjauksia. Konkreettisemmalla ja yksityiskohtaisemmalla tasolla vastuullisuus huomioidaan jokaisen hankinnan kohdalla erikseen.

Liitteenä on selvitys, jossa on esitelty kaikki ne dokumentit, joissa vastuullisuuteen liittyvien asioiden huomioimista hankinnoissa on ohjeistettu. Selvityksessä on myös kuvattu konkreettisesti hankintojen vastuullisuuden toimintamalli Vantaalla. Lisäksi on kuvattu Suomen kansallisen julkisten hankintojen strategiatyötä erityisesti sosiaalisen vastuun osalta, missä Vantaan hankinta on aktiivisesti mukana. Lopuksi on esitelty ne verkostot, joiden kautta hankintatoimea kehitetään jatkuvasti.

Koska hankintojen vastuullisuuden huomioon ottaminen ja käsittely hankinnoissa on jo riittävästi ohjeistettu, erillisen uuden vastuullisten hankintojen toimintaohjeen laatiminen ei ole tarpeen. Lisäksi teemme jatkuvasti työtä hankintojen vastuullisuuden kehittämiseksi. Uusi yleisluontoinen ohje olisi päällekkäinen hankintaohjeen ja strategisten hankintojen tiekartan kanssa. Jos ohjeesta haluttaisiin yksityiskohtainen erityyppisiin hankintoihin soveltuva, sisältö olisi käytännössä saman tyyppinen arviointiryhmän olemassa olevan toiminnan, työkalun sekä sopimus- ja tarjouspyyntöpohjien kanssa. Tärkeintä on koko ajan tuoda vastuullisuusnäkökulmia esiin hankintojen valmistelussa, tarjouspyynnöissä ja kokonaistaloudellisuuden arvioinnissa.

Kaupungin uuden valtuustokauden strategiaan voidaan kirjata vastuullisten hankintojen tavoitteet ja rakentaa niille mittarit. Nämä tavoitteet ohjaisivat konkreettisia hankintoja kaupungin tahtotilan mukaisesti.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 14 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Selvitys vastuullisuuden huomioimisesta hankinnoissa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

hankintajohtaja Tiina Ekholm, puh. 050 3813852, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

vastuullisuuskonsultti Eveliina Varis, puh. 043 8255458, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi